

ESETTANULMÁNY

„A fizikai aktivitás és a sport magyarországi dimenzióinak feltárása”

TÁMOP-6.1.2/11/2-2012-0002 kódszámú projekt

„A lakosság egészségfejlesztését szolgáló fizikai aktivitás szakmai támogatása és a szabadidő-sportolói közösségek bővítése”
célú pályázati konstrukció keretében végzett
módszertani kutatás eredményeiről

Sportmenedzsment szervezési és jó gyakorlatok feltérképezése 6. téma keretében

Szerző

Dolnegó Bálint

Cím

Balaton átúszás

Konzorciumvezető

Magyar Sportmenedzsment Társaság (MST)

Konzorciumi partner

Magyar Sporttudományi Társaság (MSTT)

2014. május

település	község <5000 fő	kisváros 5000-20e fő	középváros 20e-100e fő	nagyváros 100e-1000e fő	főváros/ országos
célcsoport	lakosság	fiatalok-idősek	hátrányos h.	fogy. élők	nők
lebonyolító	önkormányzat	civil szervezet	oktatási int.	sportegyesület	vállalat
tevékenység	szabadidősport	egészségmegőrző	sportjátékok	képzés	egyéb
időtartam	1 nap	2-3 nap	heti	havi	folyamatos
rendszeresség	évente	félévente	szezonális	havi	eseti

ADATLAP:

Projekt hivatalos neve: **Balaton-átúszás, Révfülöp - Balatonboglár**

Projektgazda: Aranyhíd Balaton-átúszó Klub

Projekt témája: Teljesítményorientált tömegsportrendezvény

Projekt időtartama, rendszeressége: Évente egy nap

Projekt célcsoportja: Magyarország sportoló lakossága

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Balaton-átúszás egy teljesítményorientált szabadidősport rendezvény, amely minden évben a Révfülöp és Balatonboglár közötti 5,2 km-es szakaszon kerül megrendezésre. Az esemény szervezője az Aranyhíd Balaton-átúszó Klub, amelynek egyetlen és egész éves feladata az átúszás megszervezése és lebonyolítása. A 2014-ben már 32. alkalommal megrendezett sportesemény az Aranyjelvényesek az Olimpiára mozgalomból nőtt ki önálló rendezvénné.

A szervezők vallják, hogy egy ilyen rendezvény csak szakszerűen, precízen, európai színvonalon rendezhető meg. Az átúszás alatt folyamatosan több ezer embert engednek egy idegen közegbe, ami óriási felelősség.

A projekt célközönsége a sportot szerető, sportolni vágyók köre nemre és korra való tekintet nélkül. A rendezvényen a 6 évestől kezdve egészen a 80-as éveiben járók is elindulnak. Az indulók átlaga 8.000 fő, legnagyobb befolyással az időjárás van a létszámmra. A férfiak nagyobb arányban (2/3) vesznek részt a nőkhöz képest. Az indulók 97%-a nem üzversenyszerűen vizes sportágit, tehát amatőr. Ugyanakkor, aki elszánja magát és rész vesz a rendezvényen, az felkészülten teszi. Ezt mutatja, hogy az indulók csupán 2%-a nem tudja teljesíteni a távot. Évente az újonnan részt vevők aránya átlagosan 42%. Gyakran részt

vesznek iskolai, munkahelyi csoportok, a legnagyobb ilyen a Magyar Honvédség csapata, amely az „Úszó Erőd” fantázianévre hallgat és tagjai évről évre részt vesznek a rendezvényen. A tervezés és lebonyolítás 30 munkabizottságban történik. A feladatok időbeli eloszlása miatt vannak személyi átfedések a bizottságokban, szervezete mátrix felépítésű. Mivel a biztonság a legfőbb szempont, fontos az ellenőrzött, precíz munkavégzés. A szervezők létszáma a feladatok függvényében folyamatosan változik, legtöbbször, a rendezvény napján, kb. 1500-an dolgoznak a projekt sikeréért.

A Balaton-átúszás ki van szolgáltatva az időjárásnak. A kijelölt rendezvényt nap mellett pótnapokat jelölnek ki a szervezők rossz idő esetére. Csütörtökön ül össze a döntéshozó bizottság és a meteorológusok tanácsára döntenek a rendezvény megtartásáról. Ha úgy ítélik meg, hogy a biztonság 100%-osan nem biztosítható, akár a szombat reggel is lemondhatják a rendezést,

Az úszás Révfülöpről indul, itt regisztrálnak a résztvevők. Balatonboglárig egy úszófolyosót biztosítanak 8 vitorlásklub segítségével, 150-180 vitorlás részvételével. Hajók, motorcsónakok és egy komp segíti a problémamentes lebonyolítást. A hajóforgalom a rendezvény alatt is zavartalanul zajlik a rendőrség szigorú felügyeletével. A csomagok és résztvevők szállítása az északi és déli part között folyamatosan biztosított. Mindkét oldalon színes programokkal szórakoztatják a kilátogatókat.

A rendezvény pénzügyi célját tekintve non-profit, költségvetése kb. 45-50 millió Ft. A bevételek 3 pilléren alapszanak. A részvételi díjak 60%-át, a szponzori bevételek 30%-át, a támogatások pedig 10%-át teszik ki az összbevételnek. A szponzori bevételeknél fontos megjegyezni, hogy nem csupán anyagi, hanem dologi hozzájárulás is jelentős, ennek összértékét megbecsülni nehéz. Az egyesület számos támogatásban részesül, azonban ezek kiszámíthatatlansága miatt nehéz tervezni évről évre. A kiadások legnagyobb részét a személyi kiadások, valamint a hajók bérlése teszi ki. Fontos egy vis major keret képzése a rendezvény magas kockázatát tekintve, hiszen az elmaradt rendezvénynek is jelentős költségei vannak, ugyanakkor a bevétel lényegesen csökken.

Gazdasági hatása nem elhanyagolható, hiszen a több tízmilliós költségvetés mellett hatással van a turizmusra, rengeteg költést generál. A rendszeres felkészülés miatt növeli a sportköltséget, hiszen a fogyasztók diszkrecionális jövedelmének részét a rendszeres felkészülésre, felszerelésre és részvételre fordítják.

A rendezvény kommunikációja elsősorban online felületen történik, ami a gyors információáramlás biztosítása miatt elengedhetetlen. A rendezvény rendszeresen megjelenik

az országos médiában, hiszen az ország minden pontjáról számítanak résztvevőkre, valamint a szponzorok kiszolgálása szempontjából is fontos.

A rendezvény legnagyobb hatása a rendszeres sport jelentőségére való rámutatás. Mivel komoly felkészülést igényel a táv teljesítése, növeli a rendszeresen sportolók arányát. Tömegsport rendezvény lévén számos társadalmi kapcsolatot generál. A programra nem ritkán több mint 20 országból neveznek. A Balaton-átúszás mintájára hozták létre a Porec-i Delfin Öbölátúszást, tehát nemzetközi jelentősége is jelentős.

TARTALOMJEGYZÉK

A PROJEKTGAZDA BEMUTATÁSA	6
Történelmi visszatekintés	6
A verseny szervezője	6
SZERVEZET / TELEPÜLÉS STRATÉGIÁJA, PROJEKTTERVEZÉS.....	7
A stratégiaalkotás és tervezés folyamata	7
Partnerek	8
PROJEKT LEBONYOLÍTÁSA, TARTALMA	11
A munkabizottságok működése	11
Helyszínek	11
Rendezvénytartási döntés meghozatalának folyamata	11
A lebonyolítás menete.....	12
PROJEKT PÉNZÜGYI HÁTTERE, FINANSZÍROZÁSA	14
Bevételek alakulása	14
Szponzori hozzájárulás.....	14
A rendezvény költségei.....	15
Online kommunikáció.....	17
Média megjelenés	17
Sajtókapcsolatok.....	18
Arculat, imázs	18
EREDMÉNYEK	19
Pénzügyi eredmény	21
Az esemény társadalmi értéke	21
Időeredmények.....	22
A PROJEKT HATÁSAI, DISSZEMINÁCIÓ	24
Az egyénre gyakorolt hatás	24
A tömegsport-rendezvény társadalomra gyakorolt hatása	25
Gazdasági hatás	25
FÜGGELÉK.....	27

A PROJEKTGAZDA BEMUTATÁSA

2014-ben előreláthatólag július 5-én kerül megrendezésre a Balaton-átúszás nevű szabadidős sportesemény, amely immár a 32. a sorban. Az átúszást már hagyományosan a Révfülöp és Balatonboglár közötti 5200 m-es szakaszon teljesítik a magukat kipróbálni vágyók.

Történelmi visszatekintés

A Balaton-átúszás a rendszerváltás előtti években vált nagy rendezvényé. Az ötlet az 1977-ben meghirdetett Aranyjelvényesek az Olimpiára tömegsport akcióból származik. A verseny szervezői a Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága, valamint a Szakszervezetek Országos Tanácsa volt, több állami társszerv közreműködésével. Ekkor az ötpróba (úszás, futás, kerékpározás, gyalogtúrázás, kajak) úszás számának a helyszínét keresték. Ez volt az első Balaton-átúszás.

A verseny szervezője

Az esemény szervezője az Aranyhíd Balaton-átúszó Sportklub egyesület. A szervezetet 1986-ban alapították kimondottan az átúszás megszervezésére. Az ezelőtti időszakban megrendezett Balaton-átúszásokat is az egyesület elnöke Szántó László szervezte, mint az akkori Somogy Megyei Sporthivatal egyik vezetője. Az egyesület egyetlen feladata az átúszás megrendezése, hiszen egy olyan nagy volumenű rendezvényről van szó, amely egész éves szervezést igényel. Az egyesületnek 2 teljes munkaidős és 1 részmunkaidős alkalmazottja van. Ahogy évközben egyre változnak a feladatok, különböző munkabizottságokat hoznak létre, amelyek egy adott feladattal foglalkoznak. Egyidőben, a rendezvény közeledtével akár 30 ilyen munkacsoport is létre jöhet. Ezek vezetői évtizedes tapasztalattal rendelkeznek már a rendezvény szervezése terén. A kapcsolattartás egész éves, külön tréningeket szervez az egyesület elnöke a munkabizottságok vezetőinek, akik a tapasztalatokat továbbítják a saját bizottságuk felé, ahol elkezdődőnek a részfeladatok teljesítése.

Az egyesület jó munkaviszonyban áll mind a révfülöpi, mind a balatonboglári önkormányzattal, valamint a Somogy- és Veszprém Megyei Közgyűlésekkel, valamint más társszervekkel is.

SZERVEZET / TELEPÜLÉS STRATÉGIÁJA, PROJEKTTERVEZÉS

A Balaton-átúszás legfőbb célja, hogy a résztvevők az 5,2 km-es távot biztonságosan teljesítsék, amelyre a szervezők elmondása alapján sem lehet soha elég figyelmet fordítani. 6 óra alatt 10.000 embert engednek egy idegen közegbe, amely igen nagy felelősség. Mivel az egyesület egyetlen feladata ennek a rendezvénynek a lebonyolítása, ezért az egész éves munkát ennek rendelik alá. Vallják, hogy egy ekkora volumenű rendezvényt csak szakszerűen, precízen megszervezve, európai színvonalon lehet megrendezni. Az egyesület tevékenysége a törvényi besorolás szerint sporttevékenység. Feladata közhasznú, az egészséges életmód és szabadidősport gyakorlás feltételeinek megteremtése. Kiemelt cél a Balaton-átúszás lebonyolítása mellett a rendszeres felkészülés biztosítása, a szabadidő szervezett keretek közötti hasznos eltöltési lehetőségének megteremtése.

A táv teljesítése jellegét tekintve nem verseny, hanem teljesítményorientált szabadidős tevékenység. Az indulók nem mérik össze teljesítményüket, hanem saját maguk egészségének megőrzése érdekében, teljesítőképességük határának keresése, kihívás teljesítése céljából vesznek részt a sporteseményen.

A rendezvény célja a folyamatos bővülés, amely látszik is a résztvevők számán. Pontos adataink az 1998-as évtől vannak, ekkor 7.196-an vettek részt az átúszáson. Ekkor természetesen ez már egy befutott, ismert rendezvény volt. Legtöbben 2003-ban indultak, 10.731-en, valamint 2011-ben emelkedett 10.000 fő fölé a létszám. Az egyesület jövőképe szerint lehet bővülésre számítani, nagyobb, akár 12.000 embert is biztonságosan tudnak kezelni. Az úszófolyó kapacitása miatt véges a biztonságosan indítható létszám. Mivel egész évben munkálkodnak az esemény jobbá tételében, így nem főként a toborzásban, hanem a szolgáltatás minőségének fejlesztésében látják a fejlődés lehetőségét. A létszámra legnagyobb befolyással az időjárás bírhat.

A stratégiaalkotás és tervezés folyamata

A stratégia megalkotásának és a tervezési folyamat létrehozásának legnagyobb befolyásoló tényezője az időjárás. Ahhoz, hogy biztonságosan meg lehessen tartani a rendezvényt, az egész éves munkát ennek a tükrében kell végezni, valamint felkészülni vis major esetekre is. A meteorológiai szolgálat majdnem tökéletes pontossággal meg tudja határozni a rendezvény napi időjárást, azonban szükséges megfelelő forgatókönyv váratlan helyzetekre is. Idén már a 35. Balaton-átúszást rendeznék, ha az időjárás nem szól közbe. Ha elmarad egy

évben az esemény az bevételkieséssel jár, ugyanakkor számos megrendelt szolgáltatást eszközt ki kell fizetni, tehát tartalékot kell képezni

Leírt stratégiája nincs az egyesületnek. Az alapvető munkafolyamatokat sem rögzíti, azokat a jól bevált tapasztalatok szerint végzik. Permanensen, évről évre ugyanazok a munkacsoportok állnak fel, a szervezők körében alapvetés mindegyik feladata, ilyen szempontból hatékonyan működik.

A koncepció megalkotása mindig télen kezdődik. Ilyenkor ül össze a szervezőbizottság, az egyesület vezetősége és a munkacsoportok vezetői. Az itt lezajló brainstorming során határozzák meg a főbb irányvonalakat, jelölik ki a rendezvény időpontját, tárgyalják a partneri kapcsolatok kibővítését, újragondolását.

Az alábbi munkabizottságok dolgozzák ki az esemény tervét és végzik a szervezést és lebonyolítást:

- jelentkezésért-, nevezési díjért-, információért- és rajtolásért felelős,
- számítógépes,
- északi-déli oldal szponzoraiért és telepítéséért felelős,
- ruhatár –északi területért-, ruhák szállításáért és a feladottakért felelős,
- a vitorlásokért-, a motorcsónakokért- felelős és eü hajókért felelős,
- BM motorcsónakokért-, “úszó folyosó”-ért és annak kialakításáért felelős,
- az északi oldal hajózásáért-, a VIP-ért-, a déli oldal érkezésért-, déli oldal lezárt rendszeréért-, északi oldal dizájn kialakításáért-, déli oldal dizájn kialakításáért-, déli oldal ruhatárért felelős,
- kulturális programokért, társszervekkel együttműködésért, a visszaszállításért-, a kikötőért-, a katasztrófa- és közbiztonságért-, parkolásért-, higiéniaért-tisztaságért és az utómunkálatokért felelős.

Partnerek

Az egyesület együttműködési szerződésben áll a Sárkány Informatikai Zrt.-vel. A részvénytársaság a rendezvény technikai lebonyolításáért, adatbázis kezeléséért felelős. 1995 óta csuklópánttal és adatbázis fenntartással szponzorálják az eseményt. Az adatok rögzítése fontos a rendezvény eredményeinek mérésére (nem elsősorban) sportszakmai és marketing szempontból, hiszen a résztvevőknek fontos a saját időeredményük. A cég a tervezési folyamatban nem vesz részt, azonban minden munkabizottsági ülésen vezetője, vagy egyéb

képviselője jelen van tanácskozás céljából. A vállalat küldetése a magyar tömegsport rendezvények támogatása. Ennek megfelelően nagy tapasztalattal bírnak a sportrendezvények terén. Az ő rendszerükkel dolgozik a Budapesti Sportiroda több futórendezvénye 1993 óta. Hozzájuk köthető a 2009-es Sárkányhajó Európa Bajnokság beléptető rendszere. Szponzorálják és szervezik a 2010 óta a Velencei Tóúszást.

Az egyesület kiváló együttműködésben dolgozik Révfülöp és Balatonboglár Önkormányzatával, valamint a két megye, Veszprém és Somogy megye Közgyűlésével.

PROJEKT CÉLJA, CÉLCSOPORTJA

Kezdetben teljesen más volt a Balaton-átúszás célközönsége, mint manapság, bár jellegét tekintve akkor is tömegsport-rendezvény volt. Akkor a célközönséget kizárólag a jó úszók jelentették, a 365 résztvevő mindegyike vizes sportágot űzött. Manapság a lakosság a célközönség, a résztvevők 97%-a szabadidős sportoló, mindössze 3% úszik versenyszerűen.

A rendezvényen egy megkötés van, 14 év alatti gyermek csak szülői vagy edzői felügyelet mellett úszhat. Ugyanakkor évről évre a legfiatalabb indulók 6-7 évesek, de nem ritka a 80 év feletti résztvevő sem. 2013-ban 26 nemzet képviseltette magát a rendezvényen.

Annak ellenére, hogy szabadidősportról beszélünk, óriási jelentőséggel bír a felkészülés. Alapvető, hogy az 5,2 km-es táv megtétele úszva igen komoly felkészülést igényel, egy maratoni futással egyenértékű ez a táv teljesítése. Tehát az indulók már legalább fél évvel az úzás előtt már megkezdik a felkészülést. Kijelenthető, hogy céltudatos, szorgalmas emberek tudják csak teljesíteni ezt a távot.

Az esemény nagyszerű eszköz csapatépítésre, közösségformálásra. Mi sem mutatja ezt jobban, mint a Magyar Honvédség részvétele az eseményen. Minden évben indul egy „úszó erőd”, ami 400-500 fő hivatásos katonából áll. A Belügyminisztérium ezen felbuzdulva 2013-ban 160 fős minisztériumi alkalmazottból álló csapatot indított. Fontos, hogy ezek a közfeladatot ellátó személyek példával járjanak előttünk, valamint mindenképp pozitív társadalmi üzenete van, hogy a hazánk biztonságáért és közbiztonságáért felelős személyek eléggé felkészültek egy ekkora távolság leúszására. Egyéb szakmák képviselői is, például a jogászok is szerveznek csapatokat. A rendezvénynek célcsoportjai lehetnek jövőben a munkáltatók különböző csoportjai.

Az átúszáson részt vevők háromnegyede férfi. A távot nem uszodai körülmények között kell teljesíteni, hanem szabadban, az időjárás viszontagságainak kitéve, ez nyilván nehezebb egy nő számára, hiszen a távolság nekik sem kevesebb. Szinte kivétel nélkül 40% fölött van az újonnan indulók aránya. Sok résztvevő egyszer elszánja magát, veszi a fáradságot évközben, munka mellett és felkészül az eseményre, hogy bebizonyítsa saját magának és környezetének, hogy képes teljesíteni a távot. Azonban nagyobb arányban, évről évre eljönnek és újra teljesítik a maratoninak minősülő távot. Az egész éves készülés erejét mutatja, hogy csupán 1-2% körüli a feladók aránya, tehát annak ellenére, hogy 97%-ban amatőrök vesznek részt, megfelelő felkészültséggel érkeznek Révfülöpre. Minden évben részt vesznek külföldi indulók is a programon.

PROJEKT LEBONYOLÍTÁSA, TARTALMA

Maga a Balaton-átúszás megszervezése tehát az Aranyhíd Balaton-átúszó Sportklub egyetlen és egész éves feladata. Ez mutatja a rendezvény volumenét. A tervezési folyamat már jól bevált know-how szerint történik, hiszen évről évre ugyanazok az emberek készítik. A munka legnagyobb része a munkabizottságokban zajlik, akiknek a vezetői a kezdetektől, vagy már évek óta a projektben dolgoznak, és az alapítók után vették át a munkafázis vezetését, biztosítva ezzel a folytonosságot.

A munkabizottságok működése

A 30 munkabizottság tagjai között vannak átfedések, hiszen évközben folyamatosan változnak a feladatok, az összes bizottság nem egyszerre dolgozik. Ezért mátrix munkarendszerrel dolgozik az egyesület, tehát az adott projektekre megbízási szerződéssel rendelnek dolgozókat, a feladat szintjéhez mérten. Mivel a szaktudás megléte és a pontos, precíz feladatvégzés elengedhetetlen a biztonságos rendezvénytartáshoz, ezért a versenyszférában megszokott megbízási díjat kapnak a dolgozók.

A rendezvénynapon kb. 1500 ember dolgozik, ide értve a vitorlásokat, a vízi mentőket, orvosi személyzetet és minden egyéb dolgozót is. Számon kérhető feladatra önkénteseket nem foglalkoztatnak, csak egyéb kiszolgáló munkakörre, pl. felszolgáló a VIP részlegen. A vízben 400-450 fő dolgozik, akik segítik az úszófolyosó biztosításában.

Helyszínek

A rendezvény négy bázisból áll. Az első a jelentkezési bázis, a második a rajt helyszíne, a harmadik a cél, beúszás helyszíne, valamint a visszaszállítás helyszíne. Ezen felül a csomagok részére mindkét oldalon feláll egy-egy raktárbázis. A kisebb csomagokat átszállítják délre, a nagyobb poggyászt pedig északon őrzik a raktárban, a személyszállító hajókon pedig visszamehet érte a tulajdonosa.

Rendezvénytartási döntés meghozatalának folyamata

A rendezvény előtti csütörtöki konzultáció a legfontosabb megbeszélés a rendezvény kapcsán. Itt a szervezők egyeztetnek a Vízirendészet Parancsnokával, a Balatoni Hajózás vezetőivel, a névadó főszponzor képviselőjével. A projekt kulcsszereplői meghallgatják a 4-5 fős meteorológiai csoport részletes előrejelzését. A csoport a mért adatok alapján, az előadásuk végén véleményt mond a rendezvény napjára előre jelzett időjárásról. Ha az időjárás

optimális, a Balatoni Vízürendészet parancsnoka szerint a rendezvény megtartható, akkor az egyesület elnöke engedélyezi az esemény lebonyolítását. Fontos, hogy az elkészített előrejelzés alapján a Vízürendészet Parancsnoka és a rendezvény főszervezője, vagyis a szervező egyesület elnöke közösen hozza meg a döntést.

A szervezőbizottság és a 8 vitorlás klub hajói, akik biztosítják a rendezvényt, munkára készen várják a döntést. Kedvező döntés esetén értesítik az északi és déli oldalak csapatait, hogy kezdjék meg a felkészülést és álljanak neki az úszófolyosó kialakításának. Ez egy időigényes folyamat, amely igen nagy előszervezettséget igényel, hiszen az 5,2 km-es vízi folyosót rövid idő alatt kell kialakítani úgy, hogy maximális biztonságot nyújtson az úszók számára.

A lebonyolítás menete

A gerinc kialakítása hajnal 5:00-kor kezdődik. A Balatoni Vízürendészet segítségével kihelyezik az iránybójákat. Fontos, hogy a bóják méterre pontosan a helyükre kerüljenek megfelelő időben, tehát 5:45-ig. Ezt követően a 8 vitorlás klub hajói elfoglalják kijelölt helyeiket 7:30-ig. Ez a folyamat előre rögzített, gondosan kidolgozott terv alapján történik, amely tartalmazza, hogy melyik egyesület melyik hajója hányas km-nél fog állomásozni. Az északi klubok az északi oldalt, a déliek a déli oldalt biztosítják értelemszerűen.

A rendezvény biztonságos lebonyolításáért óriási flotta dolgozik a vízen. 3 egészségügyi hajó helyezkedik el a folyosón, tehát kb. 1,7 km-ént egy. Ezek a kórházhajók 50-100 m-re állomásoznak a folyosótól. A Balatoni Vízümentő Szolgálat 6 Yukon gumicsónakkal áll készenlétben. Ha valaki feladja az úszást, a szolgálat munkatársai azonnal kimentik, a gyors gumicsónakkal a közelben lévő egészségügyi hajóhoz szállítják, ahol megkapja a megfelelő ellátást. Az úszófolyosó mellett állomásozik Rupert, a Balaton sürgősségi mentőhajója, amely korszerű felszerelésével gyors és hatékony ellátást biztosít az úszást feladók részére. A Rupert csak azokat látja el, akiknek akkut problémája van. Akik nem tudják teljesíteni a távot, tehát kiállnak, azoknak a 8 egyesület hajósai segítenek. Aki rászorul, de nem akut a problémája, azokat a Yukonok szállítják a másik három egészségügyi hajóra. Nemcsak az egészségügyi hajók, hanem a vitorlások is el vannak látva teával, szőlőcukorral az úszást feladók számára. Mivel nem versenyről van szó, így bárki kiállhat, megpihenhet úszás közben bármelyik vitorláson, magához vehet némi frissítőt, majd folytatja az úszást tovább. Az úszást feladókat folyamatosan, külön erre a célra kijelölt hajó szállítja a déli partra.

A tavon 10 rendőrségi hajó gondoskodik a biztonságról. Ők figyelik, ellenőrzik a rendezvény biztonságát. Ha bármit észlelnek, ami alapján a rendezvény továbbengedéséről,

szüneteltetéséről vagy beszüntetéséről döntést kell hozni, azt csak a rendezvény főszervezője és a vízirendészet parancsnoka közösen teheti meg. A rendezvény alatt a balatoni hajóközlekedést folyamatosan biztosítani kell. A rendezvénytartási engedély szigorú feltételekhez köti, hogyan kell átengedni, átvezetni a közlekedő hajókat. Az engedélyt a Hajózási Főfelügyelő adja ki egy hosszú ellenőrzési procedúra után. A főfelügyelő az előírt fórumokon közli a hajózókkal, hogy a szakaszon tömegsport-rendezvény zajlik. A rendőrségi motorcsónakok lezárják az úszófolyosót és átvezetik a közlekedő hajót.

Az úszás az északi oldalról, Révfülöpről indul. Itt készülnek elő a regisztrációhoz, amely a révfülöpi labdarúgó pályán történik. Itt felállított regisztrációs sátorral várják a jelentkezőket. Bár a rajtolás nem egyszerre, hanem folyamatosan történik, a part nem nyújt elégséges helyet ehhez a folyamathoz, hiszen jó idő esetén 10.000 ember nevez a nap során. A regisztráció 7:00kor kezdődik, az első rajt 8:00-kor, az utolsó 14:00-kor van. Közte az indulás folyamatos. A regisztráció során az induló megkapja a Sárkány Zrt. által biztosított csuklópántot. A rajt helyszíne a kikötő, ami kb. 15m-re található a pályától. A rajtnál a csuklópánt segítségével leolvassák az indulási, a déli oldalon pedig az érkezési időt, így mindenki pontosan tudja a saját idejét, valamint a rendszer rögzíti, ami nagyon fontos a későbbi elemzések és statisztikai kimutatások elkészítéséhez. Az érkező oldalon a távot teljesítők átveszik az időeredmény leolvasása után a szponzori csomagot.

Miután átvette az érkező csomagot a távot teljesítő, leadja a csuklópántot és kikerül a zárt rendszerből. A szervezőknek komoly logisztikai kihívás eljuttatni a csomagokat a tulajdonosaikhoz. Ennek két lehetséges módja van: a résztvevőt viszik vissza az indulás oldalra, vagy a csomagot hozzák el a célhelyszínre. A résztvevőket bérelt hajók szállítják folyamatosan a két part között. A személy és poggyászszállítási költségeket a részvételi díj tartalmazza, ugyanúgy mint az őrzést. Ez az egyetlen olyan nap a Balatonon, amikor a Szántódrév – Tihanyrév közötti szakaszon kívül közlekedik komp. A komp mellett 4 nagyteljesítményű hajó pulzál a két part között. A komp egyszerre kb. 2000 ember, a többi hajó összesen kb. 1000 ember szállítására alkalmas, így a folyamatos közlekedés biztosítása mellett nincs fennakadás, nem kell várnia a vízből kikerözőknek.

Mindkét oldalon ügyelnek a szervezők a résztvevők szórakoztatására. Hangos zene mellett szponzori standok kötik le az érdeklődők figyelmét. Minden évben neves fellépőket hívnak a szervezők, akik az érkező oldalon felállított színpadon lépnek fel. A kiváló honvédségi kapcsolatnak köszönhetően különböző katonai bemutatók színesítik a programot. Évről évre egyéb érdekes műsorokat próbálnak felvonultatni a rendezvényen, ilyen pl. a kutyabemutató.

PROJEKT PÉNZÜGYI HÁTTERE, FINANSZÍROZÁSA

A rendezvény pénzügyi szempontból három lábon áll, saját bevétel, szponzori hozzájárulás valamint támogatások. Ezek az alábbi arányban oszlanak el hozzávetőlegesen.

Saját bevétel	Szponzori bevétel	Támogatások
60%	30%	10%

1. táblázat: Az egyesület bevételeinek eloszlása
(forrás: A szervezővel készített interjú alapján)

Bár a szervezet non-profit, természetesen érdekelt minél nagyobb bevétel generálásban. A profitot működési költségekre fordítják, vagy magára a rendezvényre költik. Fontos egy vis major keret fenntartása, hiszen, ha a szervezőbizottság a rendezvény előtti megbeszélésen a rendezvény megtartása mellett dönt, azonban az időjárás mégsem teszi lehetővé a biztonságos lebonyolítást, abban az esetben is ki kell fizetni a megjelent beszállítókat, ami igen komoly kihívás a nevezési díjak befolyása nélkül.

Bevételek alakulása

A rendezvény azért tud évről-évre életben maradni, mert az emberek hajlandók fizetni ezért a szolgáltatásért. Mivel egy civil szervezet a szervező, ezért saját magának kell megteremtenie a szükséges forrásokat. Így legnagyobb bevétel a részvételi díj, amelynek összege 5.000 Ft. Nagyobb csoportok esetén (pl. iskolai osztály) a testnevelőnek nem kell nevezési díjat fizetnie. Az időjárás kockázata miatt nincs előnevezés, ezért nehéz tervezni a bevétellel, hiszen ez csak a rendezvénynapon realizálódik, csak becsülni lehet a résztvevők számát a közösségi média segítségével. Esetleges rosszidő és a rendezvény elmaradása esetén a nevezési díjat vissza kellene utalni, amely komoly gondot jelentene az egyesület számára. A 2012. évi eredmény-kimutatás alapján a pénzügyi bevétele 55.000.000 Ft volt, amelyből 5.000.000 Ft támogatás és egyéb bevétel.

Szponzori hozzájárulás

A szponzori bevételek két részletben érkeznek megállapodás szerint, fele a rendezvény előtt, fele pedig utána. A szponzorok egy része anyagilag járul hozzá a rendezvényhez. Fontos megjegyezni, hogy a marketing kiajánlóban szereplő árak általában alku tárgyat képezik,

hiszen gyakran vegyes (anyagi és dologi egyaránt) a szponzorok hozzájárulása. A névadó főszponzor státusz ki is került a dokumentumból, mert olyan megállapodást tudott kötni a szervezőkkel, ami alapján tovább már nem értékesítik ezt a csomagot. A főszponzori státusz megvásárlása esetén a szervezők biztosítanak meghatározott számú és méretű felületeket a legfrekvenciáltabb helyeken, a különböző megjelenési formákra, emblémája rákerül a pólóra, használhatja a Balaton-átúszás logóját, valamint országos televízióban és sajtóban való megjelenést. A Szervezőbizottság kiemelt juttatási csomagot biztosít a névadó számára. Az egyes megjelenési felületek egyenként is megvásárolhatók, a legkisebb tábla kihelyezésétől kezdve, egészen a pólón való megjelenésig. Egyéni megállapodásra lehetőség van. Barter megállapodás kötött a kávé szállító céggel, aki 12.000 kávéval szponzorálja a rendezvényt a megjelenésért cserébe.

A rendezvénynek 19 szponzora, 22 együttműködő partnere és 6 médiapartnere van. A fentebb leírtak alapján nehéz meghatározni, hogy melyik szponzor milyen mértékben járul hozzá az eseményhez. A bevételek alakulása mutatja, hogy valóban nem listaáron történnek a csomagok és megjelenési felületek értékesítése, hanem egyedi megállapodások szerint. A szponzori bevételeket, a termékbeli hozzájárulások és barter-megállapodások összértékét megbecsülni nehéz.

A támogatások az egyesület életében a szervezők elmondása alapján esetlegesek, ezért a tervezésnél ezekkel az összegekkel nem számolnak. Azonban jellemzően minden évben részesül támogatásban az egyesület. 2011-ben és 2012-ben a Magyar Olimpiai Bizottság, mint az állami támogatások kiosztásáért felelős ernyőszervezet 7, illetve 8 millió Ft-tal támogatta az egyesületet. Az ezt megelőző években a Balatoni Fejlesztési Tanács támogatta a rendezvényt átlagosan 3.000.000 Ft-tal. A Nemzeti Civil Alap 2008-ban míg 2.200.000 Ft támogatást ítelt az egyesület részére, addig 2009-ben már csak 500.000 Ft-ot, 2010-ben pedig 400.000 Ft-ot. A Nemzeti Együttműködési Alap 2013-ban 2.500.000 Ft-tal támogatást ítelt oda az egyesületnek. A teljesség igénye nélkül bemutatott támogatások alapján nem mutatható ki tendencia, ami alapján a tervezni lehetne ezekkel az összegekkel.

A rendezvény költségei

Egy esemény költségvetése kb. 55-60 millió Ft. Ennek az összegnek a személyi jellegű kiadás 30-35%-át teszi ki. A már részletezett okok miatt ilyen magas ez az arány, hiszen felelősségteljes munka csak megfelelő mértékű megbízási díj ellenében várható el. A fennmaradó kiadások dologi jellegűek. Ilyen a színpad/technikabérlés, hajók bérlése, a két tó

két oldalán felállított sátrak és egyéb kiadások. a nagyobb tételek ezek közül a hajók bérlése, ami kb. 20.000.000 Ft és a pólók gyártása kb. 7.000.000 Ft.

A rendezvényt a jó kapcsolatra és a közszolgálatiagra való tekintettel az önkormányzatok támogatják. Például Révfülöp önkormányzata nem teljes áron számolja fel a labdarúgó pálya használati díját, hanem lényegesen kedvezőbben. Természetesen a helyreállítási és takarítási költségek a szervezőket terheli.

Eredmény kimutatás

	2010	2011	2012
Pénzügyileg rendezett bevételek*	6.044	38.911	55.359
Végleges kiadások, elszámolt ráfordítások*	17.273	49.569	51.789
Tárgyévi eredmény*	-11.229	-29.486	3.570

*ezer forintban értendők

2. táblázat: Az egyesület eredmény kimutatásának kivonata (forrás:www.birosag.hu)

Az eredmény kimutatásból látszik, hogy legnagyobb arányban a részvételi díjak befolyásolják az üzleti év mérlegét. A 2010-ben elmaradt átúszás igencsak megterhelő volt az egyesület számára, ami jelzi a tartalékképzés jelentőségét. 2011-es év pedig mutatja, hogy az időjárás mekkora kockázat a rendezvény életében. A rossz idő miatt alacsony, mindössze 4.500 fő nem tudta finanszírozni a rendezvény költségeit. 2012-ben már az elvárásoknak megfelelően 10.000 fő feletti volt a részvétel, így pozitív lett az eredmény. Korábbi adatok a www.birosag.hu oldalon nem érhetők el.

A PROJEKT KOMMUNIKÁCIÓS SAJÁTOSSÁGAI

A technika fejlődése nagyban megváltoztatta az immár több mint 30 éve fennálló rendezvény kommunikációs stratégiáját. Az ország minden pontjáról érkeznek résztvevők, ezért elsősorban az online marketing és az országos médiumok az eszközei a kommunikációnak. A kommunikációs terv személyes kapcsolatok révén alakul ki. Az online és az offline marketingkommunikáció aránya nagyjából 70:30%. A teljes marketingköltség mintegy 4,5 – 5 millió Ft-ra tehető. Olyan nagyobb vállalatokat tudhat a szponzorai között az egyesület, mint a Sony, T-Mobile, vagy éppen a MOB. Több éven keresztül a Coca Cola volt, jelenleg a Pék-Snack az esemény névadó főszponzora.

Online kommunikáció

Az online marketing jelentősége igen nagy egy ilyen rendezvénynek, mert ez a leggyorsabb kommunikációs eszköz. Fontos, hogy a résztvevőket rászoktassák ezek használatára, hiszen akár a rendezvénynapon is fontos, hogy az információk gyorsan jussanak el címzettjeikhez.

A www.balaton-atuszas.hu honlap színes, informatív, jól használható. A hírek és információk mellett kiszolgálja a szponzorokat és támogatókat, képek és videók érhetőek el az érdeklődők számára. Az oldalról könnyen el lehet jutni a Sárkány Zrt. honlapjára, ahol statisztikák érhetőek el a résztvevőkről, időeredményekről. A kereső szűrő funkciójának köszönhetően az eredmények könnyen lekérdezhetőek az érdeklődők számára.

A Facebook oldal több mint 15.000 kedvelőt tud magáénak. Átlagosan kéthetente jelennek meg post-ok az oldalon, jellemzően hírek az eseménnyel kapcsolatban vagy felkészülési tanácsok. A Facebook event igencsak inaktívnak mondható, 2011-ben mindössze alig több mint 400 fő igazolta vissza, hogy ott lesz, 2013-ra ez a szám már 1.300 feletti volt, azonban ez is alacsony. A 2013-as eseményről kb. 250 kép van feltöltve, a korábbi évek néhány 10 fényképéhez képest. Kijelenthető, hogy a Facebook adta lehetőségeket csak az utóbbi évben használták ki igazán a szervezők, pedig jelentősége akkora, hogy hatására már nem vásárol újsághirdetéseket az egyesület.

Média megjelenés

A megfelelő mennyiségű és minőségű média megjelenés több szempontból is fontos a rendezvény szempontjából. Ahhoz, hogy az ország minden pontjáról ezrek jelentkezzenek a rendezvény napján széles körű kommunikáció szükséges. A számos, neves szponzor

kiszolgálásához is szükséges a média megjelenés. A Magyar Televíziótól vásárolt reklámok az esemény előtt egy hónappal már sugárzásra kerülnek. A SportTV-vel és az ECHO TV-vel szerződéses megállapodást kötött az egyesület, amely értelmében tudósítást és 25-30 perces összefoglalót készítenek az eseményről, amit többször sugároznak az eseményt követően. Az országos rádiókban is bemondásra kerül a rendezvény hirdetése.

Sajtókapcsolatok

Kommunikáció szempontjából óriási jelentősége van a sajtótájékoztatónak. Tudják ezt a szervezők is, így törekednek a minél színvonalasabb sajtótájékoztató lebonyolítására. Az újságírók nagy jelentőséggel bírnak a rendezvényről kialakított kép formálásában, így fontos, hogy kellemesen, kiszolgálva érezzék magukat. Ennek megfelelően a sajtótájékoztató egy hajón kerül megrendezésre az esemény előtt 1-2 héttel minden évben.

Arculat, imázs

Fontos, hogy más sportágak reprezentatív embere is képviselje magát a rendezvényen. Az idei rendezvény arca a többszörös Balaton-átúszó, profi világbajnok ökölvívó Erdei „Madár” Zsolt. Személyes kapcsolatoknak köszönhetően (az egyesület elnöke a Magyar Ökölvívó Szövetség elnökségi tagja) minden évben több ismert ökölvívó teljesíti a távot, emelve a rendezvény színvonalát. Minden évben a révfülöpi mólóról indul a esemény napján a Balatoni Nyár rendezvénysorozat. Ezt élőben közvetíti a közszolgálati televízió. Rendszerint számos külföldi induló is megméretteti magát, több mint 20 ország képviselője vesz részt az eseményen. A külföldi résztvevőket az online felületeken érik el.

A célsomagban lévő póló nagy jelentőséggel bír, nem hiába az egyik legdrágább kommunikációs felület. A póló az esemény és a szponzorok logói mellett egy „Megúsztam” feliratot tartalmaz, ami egy jól eltalált szlogen, hiszen utal arra, hogy a résztvevő teljesítette a jelentős távot épségben. Általánosságban véve kijelenthető, hogy szeretik a pólót az indulók, hordják rendezvény után is, ez egy egész évben látható reklámfelület. Minden résztvevőről készül egy fotó beérkezéskor, ami a Sárkány Zrt. honlapjáról letölthető.

1. kép: A „megúsztam” póló (forrás: www.sportpalyafutas.blog.hu)

EREDMÉNYEK

A Balaton-átúszás évről évre magas részvételi aránnyal és hatalmas érdeklődés mellett kerül megrendezésre. A szervezők az egész éves munkának köszönhetően biztonsággal engedik vízre az akár 10.000 indulót. Ehhez összehangolt és precíz szervezőmunka szükséges, mind az előkészületekben, mind a rendezvény napján, de nem kevésbé az utómunkálatok során. A rendezvény sportértéke és marketingértéke évről évre növekszik.

Nem kis eredmény, hogy 2014-ben a 32. Balaton-átúszás kerül megrendezésre.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2006	2007	2008	2009	2011	2012	2013
Részve- vők száma (fő)	7196	8290	7106	9468	9273	10731	4863	8242	7204	8312	9299	4501	10187	7740
Először úszók (%)	54	49	42,6	47,2	44,5	41	31,6	41,3	36,2	39,5	38,1	37,5	47,3	40,5
Férfiak (%)	72,3	74,2	72	72,8	71,4	70,8	75,2	70,2	73	70,3	71,2	73,9	63,7	68,9
Nők(%)	27,7	25,8	28	27,2	28,6	29,2	24,8	29,8	27	29,7	28,8	26,1	23,7	31,1
Külföldi- ek (%)	1,4	1,3	1,7	2,7	2,1	2,2	3,3	2,7	2	3,1	3,5	4,2	2,1	2,9
Feladták (%)	1,6	2	0,8	4,7	2,2	2,6	5,9	1,3	1,2	1,1	1,7	1,3	2,3	1,2

3. táblázat: A résztvevők eloszlása 1998-2013 között

(forrás: www.sarkany.hu/balatonatuszas)

A fenti táblázatban 1998-tól kezdve éves bontásban láthatóak a részvételi statisztikák. 2005-ben és 2010-ben a sorozatos rossz időre való tekintettel elmaradt a rendezvény.

Fontos megemlíteni, hogy a rendezvény eltolódhat, ha a kitűzött időpontban az időjárás nem teszi lehetővé a verseny megrendezését. A szervezők pótnapokat jelölnek ki lehetséges időpontul. Hatalmas kockázat ez, hiszen az indulók létszámát nagyban befolyásolja, nem az előre kitűzött napon, hanem egy pótnapon kerül lebonyolításra a rendezvény. 2013 óta 7-szer

kellett módosítani a rendezvény napját. Többek közt azért is jelent ez nagy problémát a résztvevőknek, hiszen 1-2 nappal a kiírt dátumhoz képest dől el az átúszás sorsa, de akár a rendezvény hajnalán is lefújhatják. A modern kommunikáció a tájékoztatást nagyban megkönnyíti, a résztvevők többsége telefonon tudja nyomon követni az internetre felkerült legfrissebb híreket. 2011-ben csupán a tízedik kijelölt napon, a negyedik hétvégén lehetett megtartani az eseményt. A szervezők ennek tükrében sikerként könyvelték el a 4.500 fős részvételt, bár előzetesen az eredeti időpontra 11.000 embert vártak.

A résztvevők számára tehát a legnagyobb befolyással az időjárás van. Az átlagrészvétel a vizsgált időszakban 8029 ± 1801 fő. Nem tapasztalható folyamatos növekedés a részvételben, hiszen már 1998-ban is több mint 7.000-en vettek részt az átúszáson, a részvételi csúcs pedig 2003-hoz köthető, ahol majdnem 11.000 résztvevő vágott neki a próbatételnek. Azonban 2013-ban a negyedik hétvégén is közel 8.000-en vettek részt, ami igen jónak mondható, tavaly pedig ismét 10.000 feletti volt a létszám. Ez javulás, ugyanakkor érdemes kivárni a 2014-15-ös évek részvételi számát, hogy kijelenthető lehessen a fejlődés. A szervezők szerint sokkal nagyobb tömeget már nem, azonban nagyjából 12.000 embert biztonságosan tudnak kezelni.

Az először úszók aránya $42,16 \pm 5,8$ %. Lineárisan nem változik ez az arány, így minden évben sikeres a toborzás. Megfigyelhető, hogy azokban az években kicsit magasabb ez az arány, amikor a részvételi arány is magasabb. 2012-ben vettek részt a legnagyobb arányban első úszók, amikor a részvételi arány is igen magas volt, ugyanakkor 2004-ben, amikor többszöri elhalasztás után 4.800 fős részvétellel tudták megtartani a rendezvényt, volt ez az arány a legalacsonyabb, mindössze 31%. Ez azzal indokolható, hogy amikor az időjárás kedvezőtlenebb, nagyobb százalékban a tapasztaltabb, jobb úszók merészkednek a vízbe. Jó idő esetén pedig nagyobb eséllyel kíséri el a rutinos úszót a hozzátartozója, vagy baráti társasága.

Az átúszáson több férfi vesz részt, mint nő. Bár mindenki a saját időeredményével versenyzik elsősorban (annak ellenére, hogy hirdetnek győztest) mégis óriási megterhelés az 5,2 km-es hossz teljesítése, ezzel indokolható a nemek eloszlása. Átlagosan $71,42 \pm 8,81$ %-a férfi és $27,68 \pm 2,06$ %-a nő a résztvevőknek. Az alacsony szórás miatt nem tapasztalható olyan tendencia, mint az első résztvevők arányánál, tehát a részvételi szám nem befolyásolja a nemek arányát.

Minden évben számos külföldi vesz részt a rendezvényen, nem ritka hogy egy évben 25-30 nemzet is képviselteti magát. Évenkénti átlaguk $2,51 \pm 0,83$ %. Komoly eredmény, hogy ennyi

ország sportbarátait meg tudják szólítani. Bár kevés, aki célzottan a rendezvény miatt utazik Magyarországra, inkább az itt élők mérettetik meg magukat. Ugyanakkor hazatérve az ország jó hírét vihetik, hiszen azt látják, hogy rengeteg olyan ember van az országban, aki képes egy ekkora táv megtételére úszva.

Mint arról már korábban szó volt, a versenyhosszt csak komoly felkészülés mellett lehet teljesíteni. Tudják ezt a szervezők is és igyekeznek minden lehetőséget megadni az eredményes felkészüléshez. A honlapjukon és Facebook oldalukon Mányoki Attila hosszútávúszó rekorder ad tanácsokat. Az edzések leírása mellett gyakorlati tippet ad, táplálkozási tanácsokkal látja el a honlap látogatóit. Ennek eredménye, hogy csupán az indulók $2,13 \pm 1,45\%$ -a nem tudja teljesíteni a távot. A legrosszabb arány 204-ben volt tapasztalható, amikor az időjárás nem volt kedvező, ekkor az indulók $5,9\%$ -a nem tudott átúszni Balatonboglárra.

Pénzügyi eredmény

A pénzügyi eredményt legnagyobb részben az időjárás befolyásolja közvetve, hiszen a bevételek 60% -a a nevezési díjából származik. Egyesületről lévén szó a cél még nagyobb tömegek megszólítása és a visszatérők arányának növelése, ami csak a programok színesebbé tételével lehetséges, amihez nagyobb forrásra van szükség. Az egyesület 2 főállású és egy másodállású alkalmazottja bért kap, jövedelme nincs hozzárendelve az esemény pénzügyi eredményéhez. A tisztségviselők javadalmazása szintén fix. Az egyesület személyi jellegű ráfordítása éves szinten kb. 6.000.000 Ft.

Egy elmaradt, vagy akár egy rosszabb időjárás miatt alacsonyabb létszámmal lezajló rendezvény rendkívül megterheli az egyesület költségvetését. Erre fel kell készülni tartalékolással. A szervezők mindent elkövetnek a rendezvény megtartása érdekében, de elsődleges a biztonság. A technika fejlődésével és a szervezők tapasztalatának gyarapodásával évről évre hatékonyabban, biztonságosabban tudják megtartani az átúszást. Az említett kockázatok miatt a vis major keretnek óriási jelentősége van.

Az esemény társadalmi értéke

Az esemény szociális értéke is jelentős. A nagycsaládosok részben kedvezményesen, részben ingyen vehetnek részt az eseményen. A szervezők gondolnak a fogyatékkal élőkre is. Számos egyesülettel és alapítvánnyal állnak kapcsolatban, akik csoportosan szervezik meg a

fogyatékkal élők leutazását és versenyzését. A részvétel számukra díjmentes. Az egyesület elnökét a Nagycsaládosok Egyesülete kitüntette a kiemelkedő munkájáért.

Az esemény világszínvonalú. Közép-Európában a legnagyobb édesvízi tóúszás, de a részvételt tekintve a világon is a legnagyobbak között van az 5,2 km- hosszú szakasz. Hasonló volumenű tóúszást rendeznek Afrikában, az Egyesült Államokban, és Izraelben. A rendezvény mintájára rendezik meg a Porec-i delfin – *Úszófesztivál a tengeren* nevű öböl-átúszást Horvátországban, ami már 14 éve Porec turisztikai központ legfőbb rekreációs rendezvénye. Az eseményt a Balaton-átúszás ihlette. A város első embere részt vett az átúszáson és annyira megtetszett neki, hogy felkérte a szervezőbizottságot, szervezzenek a helyi öbölben egy hasonló rendezvényt. Ez úgy valósult meg, hogy eleinte az egyesület szervezőbizottsága koordinálta a munkát, de az ottani, helyi emberek bonyolították le magát a rendezvényt. Kialakult egy olyan tanulási folyamat, amelynek eredményeképp a manapság is igen népszerű rendezvény már 13. alkalommal került megrendezésre. Gyakorlatilag a szervezők megszerzett tapasztalataikat exportálták, így építve diplomáciai és sportbaráti kapcsolatokat. Az esemény koncepciója hasonló a Balaton-átúszáséhoz, azonban a horvát úszómaraton nem csak egy távból áll, a résztvevők választhatnak az 1.500 m-es *Bronz delfin*, a 3.000 m-es *Ezüst delfin* és az 5.000 m-es *Arany delfin* versenyszámok közül. Az esemény népszerűségét mutatja hazánkban, hogy magyar nyelven is elérhető az esemény honlapja.

Időeredmények

Az időeredmények változásában tendencia nem figyelhető meg. A leggyorsabbak a férfiak között 1 óra 10 percen belül, a nőknél 1 óra 20 percen belül teljesítik a távot, persze a nők között is van, aki 1 óra 10 percen belülre tud kerülni. Átlagosan mind a nők, mind a férfiak 2-3 óra között teljesítik az 5,2 km-t. A legóvatosabbak is, akik esetleg meg is állnak pihenni egy-egy vitorlásra, keresztülússzák a távot 4 óra alatt (2. kép). Az időeredmények változók és nem lehet összehasonlítani őket, hiszen az eltérő korosztályokban, a nemek között más-más arányban képviselik magukat a rendszeresen úszók és a szabadidő sportolók, ehhez megfelelő vizsgálat nem készült.

Balaton átúszás

2. kép: A beérkezés helyszíne (forrás: www.balaton-atuszas.hu)

A PROJEKT HATÁSAI, DISSZEMINÁCIÓ

A Balaton-átúszás tömegsport-rendezvény hatása jelentős az egyénre és a társadalomra egyaránt. Ez több okból adódik. Ilyen az úszás szervezetre gyakorolt hatása, az 5,2 km-es távot gyakorlott úszók is csak komoly felkészülés mellett tudják teljesíteni.

Az egyénre gyakorolt hatás

Az esemény célközönsége az aktív, rendszeresen sportoló lakosság. Célja a szervezőknek a sportolás előnyeire való figyelemfelhívás. Ugyanakkor egy teljesítmény tömegsporteseményről lévén szó lényeges szempont a rendszeresség. A szervezők elmondása alapján legalább egy fél éves megtervezett felkészülés szükséges a táv biztonságos megtételéhez. Az esemény tehát a rendszeres sportolásra ösztönöz. Kevés az olyan résztvevő, aki ad hoc módon, a rendezvény előtt pár nappal találja ki, hogy benevez. Aki azonban így tesz, az valószínűleg egyébként is sportol rendszeresen. Ugyanakkor elképzelhető, hogy másik sportágban, de a rendezvény hatására az úszást választja kiegészítő sportágnak.

Az úszás állóképességi sport, csakúgy, mint a futás. Kedvező hatással van a szív-és érrendszerre, légzőrendszerre és anyagcserére egyaránt, hatására javul a sejtek és szövetek oxigén-ellátása. Légzésszabályozásra kényszerít, komoly edzés a légzőszervnek. A felső-és alsó test egyaránt jelentős terhelésnek van kitéve. A mozgásforma az anyagcsere-betegségek (pl. cukorbetegség) kezelését is elősegíti, hozzásegít a csonttritkulás és csonttörés megelőzéséhez. A degeneratív ízületi betegségek esetén gyakran alkalmazzák kezelésként, hiszen szinte az egyetlen olyan terhelési forma, amely során csak a testsúly kis mértéke nehezedik az izomzatra. Fogykúrás programba is beilleszthető, egy óra úszás kb. 500-700 kalóriát éget el.

A manapság túlzott ülőmunka miatt kialakult mozgásszegény életmód kihatással van a civilizációs betegségek elterjedésére. Ez komoly társadalmi veszélyeket rejt magában. Rohanó, stresszes korunkban az irodisták és menedzserek nem fordítanak kellő figyelmet a sportolásra, ami nemcsak az egészség megőrzése szempontjából fontos, hanem tudományosan bizonyított hatása van a kognitív képességekre. Gyakori kifogások az időhiány és a fáradtság, pedig az aktívan sportolóknak bizonyítottan nagyobb a munkavégző képessége is. Ezért fontos, hogy legyen megfelelő motiváció a rendszeres sportolásra. Ilyen motivációs bázis adhat egy teljesítményorientált szabadidős tevékenység, ami lehet egy maraton- és félmaratonfutás, vagy éppen a Balaton-átúszás. Ha már egy fél évvel az esemény előtt

elkezdett heti kétszer edzeni, érezni fogja annak pozitív hatását és valószínűleg nem fogja abbahagyni az edzést az esemény követően sem.

A rendezvény elősegíti a betegségek kiszűrését is. Az átúszáson csak az vehet részt, aki orvosi igazolással rendelkezik arról, hogy egészségügyi szempontból alkalmas a táv teljesítésére. A vizsgálat hatására fény derülhet még tünetmentes betegségekre.

A teljesítményorientált sportesemények fejlesztik a résztvevők személyiségét. A sportban előforduló versenyszellem pozitív hatása alapvetés. Ugyanakkor egy ilyen sporteseményen mindenkinek a saját teljesítőképességét kell legyőznie. Ehhez szükséges szorgalom és önkontrol. A résztvevők belső motivációval rendelkeznek, céljuk a távolság legyőzése. Így fejleszti a monotóniatűrést, elősegíti a céltudatos életvitelt. Sikeres átúszás esetén növeli az önbizalmat, ami hozzásegíti a résztvevőt új célok eléréséhez.

A tömegsport-rendezvény társadalomra gyakorolt hatása

Egy olyan rendezvénynek, ahol egy időben 10.000 ember összegyűlik, hatalmas társadalmi jelentősége van. Baráti társaságok, családok programjának célpontja az esemény. A nagyobb vállalatoknál alapvető, de manapság a közszféra intézményei is nagy figyelmet fordítanak a csapatépítésre, amit a Magyar Honvédség részvétele is bizonyít. Az ilyen tréning kimutatottan pozitív hatással van munkavégzésük hatékonyságára.

Törvényszerű, hogy egy ekkora volumenű rendezvényen új társadalmi kapcsolatok szülessenek. A visszatérő résztvevők között barátság alakulhat ki az ország két legtávolabbi pontjáról is akár. Nem ritka esetben szerelmek kezdődtek a rendezvényen, a szervezők elmondása alapján már házasságkötésig is eljutott egy itt kezdődött kapcsolat. A rendszeres átúszók csoportja a télen Egyiptomba utazott, ahol szintén teljesítettek egy 5 km-es távot, ehhez a Facebookon toboroztak jelentkezőket.

Jonathan Knott, az Egyesült Királyság magyarországi nagykövete 2013-ban azzal a céllal teljesítette az 5,2 km-es távot, hogy felhívja a figyelmet a vízimentéssel foglalkozók munkájának jelentőségére, és adományokat gyűjtsön a Vízimentők Magyarországi Szakszolgálatára Egyesület (VMSZ) valamint brit testvérszervezete, a Királyi Nemzeti Vízimentő Intézet (RNLI) javára.

Gazdasági hatás

A rendezvény közel 60.000.000 Ft-os költségvetésével gazdasági jelentőséggel is bír. A résztvevők a szabadon elkölthető jövedelmüket fordítják a sportra, nem kizárólag a

rendezvény időpontjában és nem kizárólag a nevezési díjra. A felkészüléshez szükséges több hónapon keresztül uszoda használata és mivel nemcsak a térségből érkeznek a résztvevők, ezért az ország minden pontján növeli az uszodakihasználtságokat. Szükséges sportfelszerelés megvásárlása is. Az egészségmegőrzésre fordított pénz csökkenti az egészségügyi kiadásokat. Az országos ismertségnek és a több ezres részvételi aránynak köszönhetően a szponzorok körében is igen népszerű a rendezvény. A vállalatok számára még vonzóbb a képzettársítás lehetősége a sport a társadalomban általánosan elfogadott értékei miatt.

Turisztikai szempontból is meghatározó tényező az esemény. Mivel ezzel indul a Balatoni Nyár programsorozat, nemcsak a sportbarátok kapják fel a fejüket a rendezvényre. Az esemény mindkét balatoni település rendezvénynaptárának része. A résztvevők a nyári szabadságukat az átúszáshoz igazítják, és családosan, nem csupán a rendezvény napját, hanem akár egy hosszú hétvégét, vagy egy teljes hetet a Balatonon töltenek. Szállást foglalnak, vendéglőben esznek, amivel a helyi vállalkozások forgalmát növelik. Általános- és idegenforgalmi adót fizetnek a költségek után.

3. kép: Az úszófolyosó (www.balaton-atuszas.hu)

FÜGGELÉK

Forrás:

www.balaton-atuszas.hu

www.birosag.hu

www.exastudio.hu/az-uszas-jotekony-hatasai.html

www.facebook.com/balatonatuszas

www.masport.hu

www.mob.hu

www.poreckidelfin.com/

www.sarkany.hu/balatonatuszas

Interjúkérdések

1. kérdéskör: A projektgazda bemutatása

Ki a projekt szervezője?

Milyen jogi formában működik?

Milyen céllal alapították? Mikor?

Milyen átalakításokon ment keresztül?

Milyen tevékenységeket végez?

Milyen környezetben tevékenykedik?

Milyen a felépítése a szervezetnek? (irányító testület, foglalkoztatottság)

Milyen szervezeti kultúra alakult ki ebben a szervezetben?

2. kérdéskör: A projektgazda stratégiája

Mi a szervezet stratégiája/jövőképe?

Mi a projekt helye a stratégiában/jövőképben?

A projekt szerepe a város jövőképében?

Mennyi időre szól a stratégia?

Mik a kiemelkedő területek?

Mik a fejlesztendő területek?

Vannak stratégiai partnerek?

Ki készíti a projekt tervét? Ki a felelős érte?

Mennyi idő a tervezés fázisa?

Milyen tervek készülnek? (lebonyolítás, marketing, pénzügyi stb.)

3. kérdéskör: A projekt célja, célcsoportja

Mi a projekt célja?

Mi a jövőképe/küldetése?

Miért fontos a kitűzött cél? (társadalmi indíték stb.)

Ki a projekt célközönsége? (nem, kor, lakóhely, iskola végzettség, foglalkozás, érdeklődési kör stb.)

Készült-e felmérés a résztvevőkről, érdeklődőkről?

Tervezik-e a résztvevők körének kiszélesítését?

4. kérdéskör A projekt lebonyolítása, tartalma

Hogyan készül a lebonyolítási terv? (forgatókönyv, időterv, eseményterv, háttéranyag)

Hányan vesznek részt az előkészületekben, tervezésben?

Hogyan áll össze a program?

Mik a prioritások a program összeállításakor?

Mennyiben tér el a lebonyolítás a tervezettől?

Hogyan gondoskodnak a biztonságról? (bűnmegelőzés, balesetmegelőzés, kiürítés)

5. kérdéskör Milyen a rendezvény pénzügyi háttere, finanszírozása?

Mi a projekt pénzügyi célja?

Ki/kik finanszírozzák a projektet?

Van-e és milyen mértékű állami/önkormányzati szerepvállalás?

Készül-e cash flow elemzés a projekttel kapcsolatban?

Rendelkeznek-e valamilyen pénzügyi kimutatással? (grafikon, ábra)

Mennyit forgatnak vissza a profitból a következő rendezvényre?

6. kérdéskör: Mik a projekt kommunikációs sajátosságai?

Milyen felületeket/csatornákat használnak a kommunikációra? (online/offline)

Kiket céloznak meg a kommunikációjuk során? (résztevők, szponzorok stb.)

Milyen média megjelenést használnak?

Hogyan van definiálva a rendezvény arculata?

Milyen kiadványok készülne a rendezvénnel kapcsolatban? Hány példányban, kiknek?

Van-e bármi visszacsatolás a kommunikációról?

7. kérdéskör Milyen eredményei vannak a projektnek?

Eléri a projekt a célját?

Mekkora a rendezvényen való részvétel? (érdeklődő, szponzor, protokoll vendégek, kiszolgálók, lebonyolítók stb.)

Milyen pénzügyi eredményt ér el a projekt?

A pénzügyi eredmény eléri az elvártat?

Mi a társadalmi megítélése?

A résztvevők száma eléri/meghaladja az elvártat?

Milyen mérések, kutatások készültek? Ezeknek mik az eredményeik?

8. kérdéskör: Hatások, disszemináció

Megtérültek a befektetett források? (idő, tőke, munkaerő)

Milyen a projekt megítélése?

Változtatott-e az emberek attitűdjén, szokásain?

Miben változtatnának a következő ilyen projekt megszervezésénél?

Miben nem változtatnának semmiképp sem?

Hogyan használják fel a szerzett tapasztalatokat?

Hogyan történik a projekt zárása? (helyszíni, pénzügyi stb)

Készül-e beszámoló a projektet követően?